



Kennis maken met het Waaltjesbos (Lommel)

GEERT VAN KERCKHOVE (FOTO'S: AFDELING BOS&GROEN)

Het Waaltjesbos is een relatief nieuw domeinbos van het Vlaams Gewest. Pas in 1995 werden de gronden voor bebossing aangekocht en stelde de afdeling Bos & Groen een bebossingsplan op. Het huidige Waaltjesbos is 205 ha groot en bevindt zich in de buurt van de stad Lommel. Tijdens de Week van het Bos 2004 werd het officieel geopend voor het publiek. VBV neemt u graag mee op verkenning in dit 'gloednieuwe' domeinbos. Onze wandeling is ongeveer 5 km lang.



© Afdeling Bos & Groen

Zicht op de moeraszone.

We vertrekken aan de parking (N712) en wandelen richting bos. Aan de slagboom gaan we rechts het fiets-

pad op. Aan de rechterkant zien we een strook van 50meter breed die begroeid is met trilpopulier, ruwe berk en acacia. Dat zijn snelgroei-



ende soorten. Links vinden we vooral inlandse eiken, met aan de bosrand ruwe berk. We lopen verder langs het fietspad en merken tussen de eiken door ook meidoorn, sleedoorn, kastanje en linde op.

Na een 400-tal meter komen we aan een dwarse dreef, die begroeid is met hoge laanbomen. Hier gaan we links. Deze laanbomen bestaan uit een abeel soort met de kloon naam 'De Moffaert'. Typisch voor deze soort is hun snelle groei en hun verjonging met ondergrondse wortelopslag. We wandelen nu dwars door het Waaltjesbos.

WAALTJES-BOSGESCHIEDENIS

Het vroegere gebied waar we nu het Waaltjesbos vinden, was eigendom van de industriegroep Union Minière en werd vooral gebruikt als intensief landbouwgebied. Omdat in het verleden de metaalindustrie rond Lommel erg belangrijk was, was de bodem zwaar verontreinigd met zware metalen. Na jaren van discussie en onderzoek kwam dé oplossing uit de bus: het bebossen van deze gronden. In 1995 werden de gronden aangekocht door het Vlaams Gewest. Op die manier wordt het grondwater beschermd, worden de zware metalen gefixeerd en vooral kreeg Lommel een nieuw bos, een nieuwe groene long.

We volgen deze dreef tot aan de tweede dwarse dreef en slaan rechts af. We wandelen over het bruggetje van de stevenvennese loop dat wat verder links ontspringt. We volgen schuin rechts in een dreef die begroeid is met winterlinden. Na een 250-tal meter komen we aan (met gras begroeide) zandbergjes die een dreef afsluiten. Hier moeten we over de



De monnik van Waaltjesbos.

© Geert Van Kerckhove

bergjes naar rechts tot we aan de moeraszone komen. Dit is een drassige zone uitgegraven in 2000, en wordt druk bezocht door vele watervogels waaronder blauwe reiger en kievit. Het Waaltjesbos bestaat hoofdzakelijk uit zandgrond, maar er is ook een meer natter gedeelte, een moeraszone, aangelegd.

Het zand dat vrijkwam bij deze uitgraving werd vervoerd naar domeinbos Stort, eveneens in Lommel. Het domeinbos Stort is gelegen aan beide kanten van het kanaal van Herentals-Bocholt. Het aanvoeren van zand diende voor het aanhogen en saneren van een oud fabrieksterrein.

Onmiddellijk voorbij de moeraszone, slaan we links een smal padje in, richting kanaal. Aan onze linkerkant ligt het moeras, links zien we een boskersaanplanting. Op het einde zien we een 'monnik'. Dat dient om het water in de moeraszone op peil te houden. Hier gaan we links, het kanaal van Beverlo is hier rechts boven ons gelegen.



© Afdeling Bos & Groen

Moeraszone Waaltjesbos, zicht van april 2002.

DE BEBOSSING VAN WAALTJESBOS

In 1996 werd gestart met het aanplanten van boompjes. Tijdens het eerste voorjaar werden maar liefst 504.000 boompjes aangeplant! Het Waaltjesbos bestaat hoofdzakelijk uit inheemse boomsoorten zoals zomer- en wintereik, zwarte els en berk. Om sneller een 'bosgevoel' te krijgen, werden ook snelgroeiende soorten gebruikt zoals trilpopulier, douglasspar en valse acacia. Bijna het volledige Waaltjesbos is immers zandgrond zodat een snelle groei van inheemse soorten niet evident is. Om het bosgevoel extra te benadrukken, werden de bestaande rechte wegen, waar mogelijk, vervangen door kronkelende bosdreven. De aanplantingen werden in 2002 afgerond. Sinds de eerste aanplantingen, nu bijna 10 jaar geleden, heb je nu reeds het gevoel in een echt bos rond te lopen.

Langs het kanaal nemen we de eerste dreef links (met aan weerszijden zwarte els en eik). We stappen nu flink een eindje door. Wat verder is er links een stiltegebied. Als je goed oplet tijdens de wandeling kan je misschien wel een patrijs of kievit opmerken. Het Waaltjesbos is dan ook een belangrijke plaats voor broedvogels. Naast de kievit en patrijs komen ook andere vogelsoorten, typisch voor ruigten, afgezaakt naar dit bos. En met wat geluk kan je misschien ook roofvogels zoals de buizerd en valk zien rondcirkelen.

Wanneer we deze dreef tot het einde volgen, zien we links een hangaar (opslagplaats materiaal van afdeling Bos & Groen). We vervolgen schuin rechts onze weg langs een kastanje-dreef tot aan kruispunt, waar we links houden tot aan de spoorwegovergang (spoor naar



Sibelco voor vervoer van het Lommelse zand). Deze spoorweg steken we schuin links over. Wel even oppassen voor mogelijk voorbijrijdende goederenwagens.

We volgen tot de tweede dreef links, en komen uit op een verharde weg, de eigenlijke Waaltjes. We kruisen deze straat rechtdoor en na 200-tal meter loopt er rechts een smal padje dwars door het bos. Goed opletten dat je dit niet mist.

We volgen dit pad tot aan een grotere dreef waar we links afslaan en deze weg volgen tot aan de nadarafsluiting. Deze dreef is de vroegere spoorweg en is volledig afgegraven en gesaneerd door Union Minière. Vroeger diende deze spoorweg voor de aanvoer van ertsen en afgewerkt materiaal. Aan de afsluiting gaan we terug links.

WAT MET WAALTJESBOS-BEZOEKERS?

Tijdens de Week van het Bos 2004 werd het domeinbos officieel geopend. Waaltjesbos is een ideaal bos voor wandelaars en fietsers. Dwars door het bos loopt een toeristisch fietspad, en alle bosdreven zijn toegankelijk voor wandelaars. Tijdens het broedseizoen wordt een deel van het bos tijdelijk afgesloten.

We komen op een kruispunt waar we nog goed aan beide zijden de assen van de vroegere Union Minière fabrieken kunnen zien. Deze assen werden vroeger gebruikt voor de aanleg van wegen en opritten van huizen. We steken deze weg dwars over, doorheen het bos, waar de begroeiing bestaat uit onder meer Corsicaanse den, acacia en lork. Na een



© Afdeling Bos & Groen

Bosdreef van een tien jaar jong bos.

smal kronkelend bospadje, komen we aan de spoorweg die we kruisen en volgen tot aan de verharde weg (Zonnebaarsstraat). Hier moeten we rechts en dan richting Stevenvennese kiezel (N712) die we links volgen om uiteindelijk het vertrekpunt te bereiken.

Je kan een bezoek aan het Waaltjesbos combineren met een korte stadstocht door Lommel en een bezoek aan het museum Kempenland (Lommel-dorp).

Waar vind je Waaltjesbos?

Op de ring rond Lommel (N71) richting Mol neem je afslag Werkplaatsen (Martinus Van Gurplaan). Op het einde linksaf (N712), de spoorweg over en na +/- 200m vind je links de parking ('Waaltjes'). Daar start onze wandeling.

Stevige wandelschoenen (en na regenweer laarzen) zijn aan te raden. De wandeling is niet bewegwijzerd en niet geschikt voor kinderbuggy's.

Met dank aan afdeling Bos&Groen voor het informatiemateriaal